

Posudek oponenta

**diplomové práce
zpracované Jaroslavem Oravcem
na téma**

Sociální aspekty uplatňované při zdaňování fyzických osob

Diplomant si jako téma diplomové práce zvolil aktuální problematiku nejen z hlediska jejího praktického uplatnění, ale též i s přihlédnutím k posledním změnám v této oblasti.

Diplomant z formálního hlediska rozčlenil diplomovou práci na úvod, třináct kapitol a závěr. Diplomovou práci doplňuje seznam použitých zkratk a seznam literatury. K diplomové práci jsou rovněž připojeny přílohy.

V úvodu diplomant představil cíl diplomové práce a upozornil na to, že samotný výklad pojmu sociální aspekt v daňové oblasti může být vykládán různými způsoby. Diplomant v úvodu zdůraznil, že se zaměřil výlučně na zákon o dani z příjmů, ačkoli si je vědom, že se jedná o daleko širší problematiku. Diplomant si rovněž v úvodu vytkl zaměřit se na srovnání české právní úpravy daní z příjmů se slovenskou právní úpravou.

První až šestá kapitola představuje teoretické vymezení daní, jejich charakteristických znaků, funkcí, třídění a popisu daňově právního vztahu dle jeho jednotlivých prků.

V sedmé kapitole se diplomant zabývá principy daňového systému, přičemž jmenuje princip daňové spravedlnosti, určitosti, pohodlnosti a efektivity.

Osmá kapitola je věnována stručné historii daňové soustavy před rokem a po roce 1989 do vzniku nové daňové soustavy.

V deváté kapitole diplomant upozornil na některé prameny daňového práva. Pokud jde o mezinárodní smlouvy diplomant se zaměřil pouze na mezinárodní smlouvy, které se týkají zamezení dvojího zdanění. Opomněl však uvést Smlouvu o založení Evropského společenství a Evropskou dohodu zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, které mají významný vliv na předpisy českého daňového práva a jejich přizpůsobení normám platným v zemích Evropských společenství.

Desátá kapitola se týká vlivu různých politik na daňovou problematiku. Diplomant upozorňuje, že oblast daní je značně politickou oblastí a koresponduje se záměry jednotlivých vlád. V důsledku toho dochází k prolínání opatření v různých oblastech, např. v oblasti rodinně-sociální, oblasti politiky zaměstnanosti a oblasti daňově-sociální. Na tomto místě je třeba ocenit, že diplomant vyjádřil i svůj vlastní názor na situaci, jak nízko příjmové skupiny obyvatelstva motivovat k práci a nespoléhat se na poskytování sociálních dávek.

V jedenácté kapitole diplomant rozebírá sociální aspekty v daňové soustavě, které rozdělil do dvou skupin. Podle názoru diplomanta první skupina obsahuje výšku a druh příjmů a zároveň i různé druhy plnění. Druhá skupina je reflexí na různé životní situace v životě jedince. S ohledem na téma diplomové práce, které zdůrazňuje rozebrání sociálních aspektů v daňové

oblasti u fyzických osob, by bylo žádoucí, kdyby diplomant v rámci ústní obhajoby více tyto své úvahy vysvětlil a rozebral. Závěrem této kapitoly diplomant správně zdůrazňuje, že vliv politiky na daňovou oblast spolu zaváděním různých výjimek velmi komplikuje právní úpravu a narušuje princip jednoduchosti a přehlednosti daňové soustavy a jednotlivých daní.

Dvanáctá kapitola tvoří základ diplomové práce, neboť se v ní diplomant zabývá právní úpravou daně z příjmu, na níž chtěl dokumentovat vliv jednotlivých sociálních aspektů. Diplomant současnou právní úpravu popisuje pomocí prvků daňově právního vztahu a upozorňuje na změny, které nastaly s účinností od 1. ledna 2008. Podrobněji se diplomant věnuje jednotlivým osvobozením od daně z příjmů, dále nezdanitelným částem základu daně, slevám na dani a daňovému zvýhodnění včetně principu daňových bonusů. Kladně hodnotím vlastní úvahy diplomanta a jeho kritiku systému daňového zvýhodnění, který je zbytečně komplikovaný. Diplomant na str. 50 diplomové práce uvedl, že nárok na daňové zvýhodnění nemají nerezidenti. Tento závěr by měl s ohledem na § 35c odst. 5 upřesnit v rámci ústní obhajoby diplomové práce.

Třináctá kapitola diplomové práce se zabývá srovnáním daně z příjmů fyzických osob podle právní úpravy platné v České republice a podle právní úpravy platné na Slovensku. Diplomant poukázal na některé pojmy uváděné ve slovenské právní úpravě a zdůraznil změny, které v této daňové soustavě nastaly, zejména se zavedením rovné daně a ohledně zrušení daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Diplomant však k tomu neuvádí žádné své názory. Ke sdělení těchto názorů má diplomant prostor v rámci ústní obhajoby diplomové práce. Celkově k třinácté kapitole je třeba poznamenat, že ačkoli je nazvána jako komparatistika daně z příjmů fyzických osob v ČR a SR, komparatistikou se nezabývá. Třináctá kapitola se pouze ve stručnosti omezuje na některé prvky u slovenské daně z příjmů fyzických osob. Bylo by přínosné, kdyby diplomant v rámci ústní obhajoby provedl vlastní zhodnocení právních úprav a vyzdvihl prvky, které považuje ve slovenské právní úpravě za vhodnější a pro českou právní úpravu inspirativní.

Závěrem diplomant vyjadřuje svůj názor na reformu veřejných financí a na další postup v daňové oblasti do budoucna. Diplomant upozornil, že zákon o daních z příjmů potřebně nereflektuje na přijetí zákona o registrovaném partnerství, když neumožňuje uplatňovat daňové zvýhodnění na registrovaného partnera jako je tomu u manželky či manžela. V této oblasti do budoucna doporučuje úpravu. Přes uvedené výhrady týkající se množství výjimek, které zákon o daních z příjmů obsahuje, diplomant v zásadě hodnotí reformu veřejných financí kladně, ale upozorňuje, že jde o pouhé nastartování změn a do budoucna budou potřebné další úpravy. V tomto je třeba s diplomantem souhlasit. Zároveň bych od diplomanta očekávala vyjádření jeho vlastního názoru na druhy výjimek, které by podle něj měly v nové právní úpravě zůstat a které ne a jaké výjimky by tam měly být případně doplněny. O tyto úvahy by měl diplomant diplomovou práci obohatit a své myšlenky sdělit u ústní obhajoby diplomové práce.

Diplomová práce je po formální stránce vhodně členěna a oceňuji její doplnění přílohami. I přes uvedené připomínky diplomová práce po věcné stránce splňuje požadavky kladené na daný typ prací. Z tohoto důvodu ji doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze dne 21.03.2008

JUDr. Pavlína Vondráčková
oponent diplomové práce